

**KARANASAN NG MGA INANG MAY KADETENG ANAK
NA NAMAMALAGI SA AKADEMYA**

MARIA FLORDELIZA ROLDAN BUENO

**Di-gwadradong tesina na ipinasa sa kaguruan ng Departamento ng Sikolohiya,
Kolehiyo ng Sining at Agham, Pampamahalaang Unibersidad ng
Gitnang Luzon, Lungsod Agham ng Muñoz, Nueva Ecija,
bilang katuparan ng mga pangangailangan
parasa kursong**

BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA

HUNYO 2017

Ang di-gradwadong tesina na may pamagat na **KARANASAN NG MGA INANG MAY KADETENG ANAK NA NAMAMALAGI SA AKADEMYA**, inihanda at ipinasa ni **MARIA FLORDELIZA R. BUENO** bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA** ay tinanggap at sinang-ayunan.

WAWIE DG. RUIZ

Tagapayo

6-7-17

Petsa

MYLENE G. SACRO

Tagasuri

6-7-17

Petsa

Tinanggap at sinang-ayunan bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA**.

NIXON V. AGASER

Tagapangulo

6-7-17

Petsa

ANNA MA. LOURDES S. LATONIO, Ph. D

Tagapamahala ng Pananaliksik

Kolehiyo ng Sining at Agham

6-7-17

Petsa

MYRNA R. UMAGAT, Ph. D

Dekano

Kolehiyo ng Sining at Agham

6-8-17

Petsa

ANG MAY AKDA**PERSONAL NA DATOS**

Pangalan	Maria Flordeliza R. Bueno
Kapanganakan	January 06, 1997
Tirahan	Rizal, Nueva Ecija
Relihiyon	Latter-day Saints
Pangalan ng Ama	Marino A. Bueno Sr.
Pangalan ng Ina	Leonila R. Bueno

MGA PAARALANG PINASUKAN

Elementarya	Aglipay Elementary School Rizal, Nueva Ecija Abril 2009
Sekondarya	Granary Co-educational Institution Abril 2010 Bicos National High School Rizal, Nueva Ecija March 2013
Tersera	Batsilyer ng Sining Sikolohiya, Central Luzon State University Muñoz, Nueva Ecija Hunyo 2017

AFFILIATIONS

CLSU – Psychological Society

Member 2014 – Present

President – Present

Psychological Association of the Philippines

Junior Affiliate, 2015- Present

Psychological Association of the Philippines

Executive Board Member

May 27, 2016 – Present

Life Change Recovery Center

Scout Rallos, Kamuning, Quezon City

Intern

June – July 2016

MGA NILAHUKAN

21st Psychology Research Congress

Multi-purpose Gym, Central Luzon State University
Muñoz, Nueva Ecija

25th Psychology Research Congress

CLSU – Auditorium, Central Luzon State University
Muñoz, Nueva Ecija

3rd National Psychology Research Congress

Angeles University Foundation, Pampanga
August 2014

4th National Psychology Research Congress

Research Extension Building, CLSU
Muñoz, Nueva Ecija

5th National Psychology Research Congress

3rd Floor, TADENA Hall, Administration Bldg. University of Northern Philippines
Heritage City of Vigan
October 21, 2016

29th Annual Convention Asian Psychology and Asian Societies in The Midst of Change

Philippine Association of the Philippines Junior Affiliates
Logistics and Student Volunteer
SMX Convention Center, Mall of Asia, Pasay City
Far Eastern University, Morayta, Manila
January 22 & 23, 2016

Workshop on “Introduction to Clinical Interviewing”

Far Eastern University, Morayta, Manila
January 23, 2016

**Psychological Association of the Philippines - Junior Affiliates
Leadership Training Seminar**

On a Higher Ground: A Workshop on Enhancing Competencies of Youth Leaders
Delegate

Ateneo de Manila University, Katipunan, Quezon City
May 27-29, 2016

30th Annual PAPJA Convention

Emphasizing the Importance of Mental Health in the Philippines Society

SMX Convention Center, Mall of Asia, Pasay City

Mapua Institute of Technology, Intramuros, Manila

Collegio de San Juan de Letran, Intramuros Manila

De La Salle University Manila

January 20 & 21, 2017

The EdukCircle Convention on Psychology and Media Communication

Covering Elections and Political Candidates: A Psychological Perspective

U.P. Film Institute, University of the Philippines Diliman

February 21, 2016

PASASALAMAT

“Success comes to those who seek and find it in every step of the way.”

Una sa lahat, nagpapasalamat ako sa **Ama sa Langit** na siyang nagbigay sa akin ng karunungan, lakas at motibasyon upang matapos ko ang papel na ito at mapagtagumpayan ang apat na taon ng aking kurso.

Lubos din ang aking pasasalamat sa aking pamilya sa kanilang walang sawang suporta at kung paano nila dinebelop ang aking pagkatao. Mame Ella salamat sa paniniwala sa aking kakayanan at sa pagtataguyod sa amin nila kuya kahit wala na si Daddy. Salamat na hinahayaan mo akong matulog hangga’t gusto ko dahil alam mong pagod at puyat ako. Pasenya sa mga kasungitan at katamaran sa gawaing-bahay. Mahal kita at ang papel na ito ay para sa iyo.

Sa aking mga kapatid na sina kuya Jet, kuya Mike, kuya Mark at kuya Mon na hindi naging madamot sa akin pagdating sa mga mahahalagang bagay. Sa inyo ko natutunang maging responsable at maging mahusay sa buhay. Itinuro ninyo sa akin ang kaibahan ng mga bagay na kailangan at kagustuhan lang. Salamat sa pinansyal na suporta pagdating sa aking pag-aaral. *Thank you for sending me to college and for securing my future.* Kuya **Mark** salamat sa mga sakripisyo, marami ka na sanag ipon at malamang tapos mo na sana ‘yong bahay mo ngayon kung hindi mo ako pinag-aral mula noong highschool. Kay Kuya **Mon**, *I am really grateful to have you as my brother. Thank you for sharing your learnings and for imparting life skills necessary for me to live in this world.* Salamat kasi kahit gaano kagastos ang buhay kolehiyo at halos sa akin lang

nauubos ang mga pinaghirapan mo sa mapanganib mong trabaho ay hindi mo ako sinukuan. Mga kuya, salamat sa inyong magagandang ehemplo. *I can't imagine living my life without you.*

Sa aking tagapayo na si **Sir Wawie**, salamat sa paggabay sa paggawa ko ng aking tesina at sa mga mahuhusay na suhestiyon lalo noong Thesis I kung kailangan nangangapa pa lamang ako sa pagbuo ng papel na ito hanggang sa naging malinaw na ito sa akin. Salamat sir sa pagiging parte sa huling yugto ng aking paglalakabay sa buhay kolehiyo. Sa aking tagasuri na si **Ma'am Myles**, salamat sapagkat mas nabibigyang linaw ang aking pag-aaral at napapalakas ang kahinaan ng aking pag-aaral dahil sa inyong mahusay na pagsusuri.

Para sa kaibigan kong si **Keng**, salamat sa suporta at paniniwala. Sorry sa mga kasungitan lalo sa mga panahong nai-stress ako sa thesis ko. Makakatulog ka na ng mahimbing dahil hindi ko na isisindi ang ilaw ng boarding house hanggang alas-tres ng madaling-araw. **Jaymee**, kaunting panahon nalang magsusuot na tayo ng itim na toga at diploma. Ilang araw nalang makakapagpalit na tayo ng bagong profile picture. Salamat sa mga kuwentuhan, kautuan at mga kalokohang kasama kayong dalawa.

Sa mga hambog kong friends, **Mj**, ang paranoid at competetive kong beshy sa mga simpleng pangungumusta at pag-encourage sa akin upang matapos ko ang papel na ito. **Ate Am**, sa suporta ninyo ni Mj a akin lalo na sa araw ng aking defense. **Ate Camille**, sa pagiging tunay at matabang kaibigan. *Thank you* sa suporta at paniniwala ate.

Ron, Christian, Jogie salamat sa pagpapalakas ng loob ko mga bes. Naniwala kayo na kaya ko maging sa mga panahong hindi na ako naniniwala sa sarili ko.

Sa aking circle of eternal friends, ate **Mariel**, ate **Kim, Tony, Fernando**, kuya **Jhon, Janine, Lyra, Jean** at **Rizza** na maagmaganda, salamat sa inyong ispiritwal na suporta at paniniwala sa aking kakayanan. Dahil sainyo nai-strengthen ang aking pananampalatay kay Jesus Christ.

Sa aking **Ate Mau** na nakakapagtampo namang tunay ang hindi niya pagpaparamdam at pagpapakita ng isang taon, salamat sa pagiging *caring* at pagturo mo sa akin ng mga strategies sa paggawa ng thesis ko. Salamat sa paniniwala at suporta na kaya ko ito. Higit sa lahat, salamat sa pag-leave mo sa iyong trabaho para makauwi ka sa araw ng defense ko. *I miss you!* **Ate Bessie** sa pagpapalakas ng aking loob kahit na iniistorbo kita sa table mo kapag gumagawa ka ng pa-exam mo. **Kuya Tope**, ang kuya kong barney na two calls away at talagang *you will find comfort* kapag kakudaan mo siya. *Thank you* sa suporta kuya.

Sa lumang alamat na si **Ate Ara**, salamat sa suporta at sa pagiging speed dial no. 1 ko kapawa tuwing masaya o pinaghihinaan ang loob ko. **Ate Yanna**, sa iyong pagtulong at pagmamahal sa akin. *You two will stay ate figures* sa buhay ko.

Lara, ang crybaby kong sister at **Mika**, na pinagpasahan ko ng korona, salamat sa pag-intindi sa akin and for giving me time for my paper and for taking over of my shortcomings sa Psychsoc. **Aj**, thank you for the support especially for the hair and make up. **Pam**, ang aking bittersweet at little big sister salamat sa pag-alala sa akin at sa mga

encouraging message mo sa paggawa ko ng papel na ito. **Anje, Sam, Mildred at Vanessa**, salamat sa suporta at mga kakulitan ninyo dahil doon ay nawawala ang stress ko kapag nagkikita-kita tayo sa department. **Shiki** ang sobrang kulit kong sister na minana pa ang kagandahan mula sa akin, salamat dahil sa kabila ng kakulitan at nakakairitang boses mo ay nararamdaman ko ang pagsuporta mo. Dahil sa inyo natutunan kong maging ate, mahal ko kayo.

Sa **Psychsoc** na nagsilbing pamilya ko sa aking pamamalagi sa unibersidad, salamat dahil binigyang kulay at sigla ninyo ang kuwento ng aking buhay sa kolehiyo. Sa pamilyang ito ay nakahanap ako ng *home away from home* dahil nagkaroon ako ng maraming kaibigan, mga ate, kuya, at ading. Salamat sa pag-sustain ninyo sa aking bilang inyong ika-sampung presidente. Ang sarap ninyong magmahal at magpahala and in return ang sarap ninyong mahal in at balik-balikan.

Sa aking mga hihgschool teacher, **Ma'am Belinda, Ma'am Tess at Ma'am Norms** salamat sa pagtrain ninyo sa akin at pagtuturo ng mga beyond-the-class learnings. *Thank you for inspiring me that I can do more* kapag nag-college na ako. Salamat sa pagtuturo kung paanong magsulat ng may puso at gumawa ng bagay nang may pagmamahal. Kung may mga teacher man akong pinagkakautangan ng malaki, kayo po iyon.

Sa lahat ng mga pangalang nabanggit sa iba pang mga hindi nabanggit, salamat sapagkat kayo ang dahilan ng kung ano ako ngayon. Kayo ay bahagi ng tagumpay na ito.

TALAAN NG NILALAMAN

PAMAGAT	i
DAHON NG PAGPAPATIBAY	ii
ANG MAY AKDA	iii
AFFILIATION	iv
MGA NILAHUKAN	v
PASASALAMAT	vii
TALAAN NG MGA NILALAMAN	xi
LISTAHAN NG MGA APENDISES	xiii
ABSTRAK	xiv
PANIMULA	2
Ang Ina sa Pamilyang Pilipino	4
Ang Ina at ang Pagpasok ng Anak sa Akademya	6
Damdaming ng Isang Ina	9
Sanhi ng Negatibong Damdamin sa Pagkakaroon ng Anak na Kadete	11
Positibong Damdamin Dulot ng Pagkakaroon ng Anak na Kadete	14
Ina at Pagiging Kadete ng Anak	14
METODO	
Disenyo ng pag-aaral	16
Mga Kalahok	17
Instrumentasyon sa Pag-aaral	18
Pamamaraan ng pagkuha ng Datos	18
Pagbibigay Saysay sa mga Datos	20

RESULTA

Unang Kalahok: Ang kaso ni Elvie 22

DISKUSYON 48

PAGLALAGOM 78

KONKLUSYON 82

REKOMENDASYON 84

BATAYAN NG PAG-AARAL 88

MGA APENDISES 92

LISTAHAN NG APENDESI

Mga Apendis	Pamagat	Pahina
A	Ikalawang Kalahok	93
B	Ikatlong Kalahok	108
C	Ikaapat na Kalahok	130
D	Ikalimang Kalahok	152
E	Kabuuang Klaster ng mga Tema	181
F	Gabay na Katanungan	185

ABSTRAK

BUENO, MARIA FLORDELIZA R. Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya, Departamento ng Sikolohiya, Kolehiyo ng Sining at Agham, Central Luzon State, Lungsod Agham ng Muñoz, Nueva Ecija. **KARANASAN NG MGA INANG MAY KADETENG ANAK NA NAMAMALAGI SA AKADEMYA.**

Tagapayo: WAWIE DG. RUIZ

Ang kwalitatibong pag-aaral na ito na naglalayong pag-aralan ang karanasan ng mga *Cadet's Mom* o ina ng mga kadete. Ang mga kalahok sa pag-aaral ay nasa edad apatnapu't anim pataas hanggang limampu't limang taong gulang at unang pagkakataon pa lamang na magkaroon ng anak na kadete. Pakikipagkwentuhan ang naging daloy ng pakikipag-usap ng mananaliksik sa mga kahok kung saan *interpretative phenomenological analysis* ang ginamit sa pag-aanalisa ng mga nakalap na datos. Lumabas sa pag-aaral na ang mga inang may anak na kadete ay nakararanas ng negatibong paghihirap sa aspetong pisikal, mental at emosyonal. Madalas silang nakakaramdam ng lungkot, kaba, takot, pangungulila, pag-aalala, sakit at *disappointments* sa ilang pagkakataon. Sa kabilang banda, ang pagkakaroon ng anak na kadete sa prestihyoso at iginagalang na akademya ay nagdudulot din sa kanila ng positibong mga damdamin at karanasan katulad ng karangalan, kaligayahan, *self-fulfillment* at paggaan ng pamumuhay.

Keywords: Ina, Karanasan, Anak, Kadete, Akademya

Batayan ng Pag-aaral

A Mother's Prayer. Retrieved from URL <http://www.thepoetrypad.com/baby-poems/a-mothers-prayer>

Andawi, M. B. (2011, December). Keep Stretching. *The Corps, Yearend Issue*, 12.

Bauzon, L. E. & Bauzon A. F. (2000). Child-rearing Practices in the Philippines and Japan. *Philippine Studies*; vol. 48, no. 3

Brawner, A. Y. (2011). The Ups and Downs of a Cadet's Mother. *The Corps, Graduation Issue*, 32-33.

Brye, E. L. (2015). A Military Mom's Stories of Courage, Comfort and Surviving Life on the Home Front. *Be Safe, Love Mom*. Retrieved from URL <https://www.amazon.com/Be-Safe-Love-Mom-Surviving/dp/1610396375>

Ciambotti, T. (2012). Boot Camp for Military Moms. *Battles of the Heart*. Retrieved from URL https://www.amazon.com/Battles-Heart-Boot-Camp-Military/dp/1449730337/ref=sr_1_1?s=books&ie=UTF8&qid=1481443090&sr=1-1&keywords=Battles+og+the+heart

Dumlao, A. (2002, November). PMA Hazing: Two Cadet's Get 12 Years, Retrieved from URL <http://www.philstar.com/headlines/184697/pma-hazing-victim-afp-chief>

Esperanza, T. L. (2015, March). A Son's Dream, A Mother's Dilemma. *The Corps, First Quarter Issue*, 103.

GMA News, (2013, August). "Kadete" sa Investigative Documentaries. Retrieved from URL <http://www.gmanetwork.com/news/story/322961/newstv/investigativedocumentaries/kadete-sa-investigative-documentaries>

Gonzales, A. M. (2011). Out of the League. *The Corps, Graduation Issue*, 12.

Grecia at Ofreneo (2011). Interpretative Phenomenological Analysis. Handouts.

Jocano, F. L. (1997). *Filipino Value System: a cultural definition*. Metro Manila, Philippines: PUNLAD Research House Inc.

Jocano, F. L. (2006). *Management By Culture: Fine Tuning Modern Management to Filipino Culture* (3rd Edition). Quezon City, Philippines: PUNLAD Research House.

Media Solutions, (2012, March). I was a hazing victim: AFP chief. Retrieved from URL <http://www.interaksyon.com/article/27174/i-was-a-hazing-victim-afp-chief>

Mormon Videos, (2014). It was Mom: A Mother's Day Tribute to Moms. Retrieved from URL <https://www.lds.org/media-library/video/2014-00-1440-it-was-mom-a-mothers-day-tribute-to-moms?lang=eng>

Mull, D. (2010). A Prayer Journey Through Deployment. Retrieved from URL <https://www.amazon.com/Prayer-Journey-Through-Deployment/dp/1414115636>

Pagapos, G. (2011, December). You and Your Uniform. *The Corps, Yearend Issue*, 72-73.

- Palmer, M., Larkin, M., De Visser, R., & Fadden, G. (2010). Developing a phenomenological approach to focus group data. *Qualitative Research in Psychology*, 7, 99-121, doi:10.1080/14780880802513194.
- Pelagio, E. G. (2013). PMA Salaknib Class 2017: Their Transformation. *The Corps, Academic Issue*, 30.
- Philippine Daily Inquirer, (2016). PMA “Gabay Laya” Class of 2016 Top 10. Retrieved from URL <http://newsinfo.inquirer.net/771554/63-member-gabay-laya-smallest-pma-class-to-graduate-in-40-years>
- PMA (2016, August). Benefits of the PMA Cadets. Retrieved from URL <http://philboardresults.com/2016/08/list-passers-august-2016-philippine-military-academy-entrance-examination-pmaee-results/>
- SunStar Baguio (2016, May). PMA welcomes Class of 2020. Retrieved from URL <http://www.sunstar.com.ph/baguio/local-news/2016/05/22/pma-welcomes-class-2020-475026>
- Osborn, M. and Smith, J. (2014). *Interpretative phenomenological analysis as a useful methodology for research on the lived experience of pain*. British Journal of Pain. UK: Sage Publication.
- Smith, J., & Osborn, M. (2008). Interpretative phenomenological analysis. In J.A. Smith (Ed.), *Qualitative Psychology: A Practical Guide to Research Methods* (2nd Ed.). London: Sage.

Tito, M. A. (2011, December). Brotherhood in the Corps. *The Corps, Yearend Issue*, 6.